

Sant Francesc a Montsó

Autor: Carles Camp
Data de publicació: 23-02-2023

En Carles Camp ens fa saber que a Montsó s'ha preservat el record del pas de Sant Francesc per aquella ciutat i castell just en el moment que preparava la seva peregrinació a Montserrat.

Són múltiples les llegendes que parlen de la presència de Sant Francesc, dit d'Assís, a Catalunya. Hi ha un munt de records del fet que predicava per terres catalanes, i que va ser el mateix sant qui va fundar personalment un bon grapat de monestirs franciscans a Catalunya. Aquestes predicacions i les seva presència i les seves fundacions molt sovint són acompanyades de diversos miracles o prodigis.

S'atribueix la seva intervenció personal a les fundacions dels convents franciscans de Barcelona (amb el patrocini directe del rei Jaume I), Girona, Lleida, Cervera, Perpinyà, Santpedor... i se li atribueixen miracles diversos a Cervelló, Sant Joan Despí, a una munió de contrades d'Osona... A la web de l'INH se'n poden trobar diverses referències.

Aquí us vull presentar una altra llegenda sobre Sant Francesc i Catalunya, sobre Montsó, en aquest cas. Tradueixo al català del castellà original:

«Sant Francesc va ser a Montsó l'any 1214 durant la seva peregrinació a Santiago de Compostel·la i Montserrat. Durant aquest mateix any els templers educaven el petit Jaume (1213-76) al castell montsonès. Segons tradició, Sant Francesc, durant la seva estada a Montsó, va endegar la fundació d'un convent, que serà realitat l'any 1235, depenent de la província aragonesa (1232). En aquest convent hi van romandre els frares fins a l'exclaustració (1835)»[1].

Sorprèn la precisió que hi ha per ser una llegenda, al concretar l'any exacte de la presència de Sant Francesc a Montsó, el 1214, any en que s'hi va començar a treballar per a fer realitat un nou convent franciscà.

La persona que recull aquesta llegenda, Mossèn Francisco Castillón Cortada, va ser un capellà que va tenir diversos càrrecs al bisbat de Lleida, entre els quals destaca el de Cronista Oficial. Va publicar, sol o amb altres autors, una quantiosa obra històrica de Montsó (d'on era natural) i de diversos llocs del bisbat de Lleida, sobretot de temes eclesiàstics o religiosos, encara que també de temes seculars, en forma de llibres i articles. Va rebre nombroses distincions i reconeixements públics. Es tracta, per tant, d'un autor de prestigi i fiable.

Diu que Jaume I va néixer el 1213, encara que la historiografia ha consensuat que va néixer el 1209. Aquest rei explica a la seva Crònica que quan va morir el seu pare, el setembre del 1213, ell era molt nin. I amb això s'entén que no era un nadó. En qualsevol cas, Simó de Montfort l'havia pres, però el papa Inocenci III el va obligar a alliberar-lo, i, per la raó que sigui, els templers de Montsó van ser els encarregats de fer-se càrrec del nen, de cuidar-lo i d'educar-lo. Era al castell templer, on acabava d'arribar aquell 1214 en què Sant Francesc va venir a aquesta població.

Va ser casualitat ? O és que Sant Francesc hi va anar a interessar-se per l'estat del rei encara nen i assegurar-se'n que estava ben cuidat i se l'estava criant correctament? Perquè, si la resposta a aquesta darrera pregunta fos afirmativa, podria ser una explicació de la cordialitat i de la generositat amb què Jaume I va tractar Sant Francesc i el seu orde quan aquest va ser a Barcelona i li va cedir els terrenys on es construiria el convent el 1229, quinze anys més tard. Però això ja és tema d'un altre estudi.

Carles Camp

BIBLIOGRAFIA:

[1] FRANCISCO CASTILLÓN CORTADA, «El convento de San Francisco de Monzón»; Diario del AltoAragón, Osca, dimarts, 10 d'agost del 2010, p. 69. Enllaç: http://store.diariodelaltoaragon.es/cgi-bin/Pandora?fn=commandselect;query=id:0000835191;command=show_pdf;texto=%20-%20Diario%20del%20AltoArag%C3%B3n%20(none)%2010/08/2010.%20P%C3%A1gina%20197